

Utbildningsinspektion i Löderup- Glemminge - Köpingebro

UTBILDNINGINSPEKTIONENS SYFTE

Skolverkets utbildningsinspektion skall bidra till kvalitetsförbättring genom att bedöma hur verksamheterna arbetar i riktning mot de nationella målen för förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, barn- och ungdomsutbildning och vuxenutbildning. En väsentlig del i inspektionen är att granska kvalitetsarbetet och förmågan att utveckla den egna verksamheten.

Inspektionens inriktning

Inspektionsutredningen har inriktats mot sju områden. De är särskilt väsentliga för att säkra att alla barn, elever och vuxenstuderande får den omsorg och utbildning som de har rätt till enligt nationella bestämmelser. De sju områdena, som granskats utifrån flera olika aspekter och frågeställningar, är:

Resultaten:

1. Normer och värden
2. Kunskaper

Verksamheten:

3. Arbetsmiljö och delaktighet
4. Pedagogisk verksamhet och undervisning
5. Styrning, ledning och kvalitetsarbete

Förutsättningarna:

6. Tillgång till omsorg, pedagogisk verksamhet och utbildning
7. Resurser

I denna rapport behandlas i första hand förhållanden som avviker positivt eller negativt från vad som förväntas i fråga om utbildningskvaliteten enligt de nationella bestämmelserna. Några aspekter behandlas dock i alla aktuella verksamheter, nämligen kvalitetsarbetet, rektorsfunktionen, personalens kompetens, läromedel och utrustning, likvärdiga möjligheter vid funktionsnedsättning, stödinsatser, arbetet med övergripande hälsomål i läroplanerna, bedömning av lärandet och betygssättningen. En helhetsbedömning och motiveringar till bedömningarna görs inom varje granskningsområde.

Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån läroplaner och författningar i övrigt. Inspektörernas sakkunskap och erfarenheter av jämförbara verksamheter är också betydelsefulla. Analyserna av den insamlade informationen syftar till att klargöra om de lokala lösningarna och systemen fungerar väl. Rapporten avslutas med en sammanfattande bedömning som utgör underlag för Skolverkets beslut angående förbättrings- och kritikområden.

Beskrivning av skolan/rektorsområdet

Löderup - Glemminge - Köpingebro	Antal barn/elever/studerande
Grundskola	441
Skolbarnsomsorg	182
Förskoleverksamhet	178
Förskoleklass	59

Utbildningen inom rektorsområdet omfattar Glemminge skola, Löderups skola, Köpingebro skola, Parkens, Kullingens, Tornvillans, Räfsans, Måsens förskola samt familjedaghem.

Glemminge skola omfattar förskoleklass till och med skolår 3 samt fritidshem. Skolan är byggd i början av 1900-talet.

Löderups skola omfattar förskoleklass till och med skolår 6 samt fritidshem. Skolans äldsta del är byggd 1928. De nyare delarna av skolan kom till 1975. Skolans inrymmer också ett folkbibliotek.

Köpingebro skola är en tvåparallellig F–6- skola byggd 1966. Skolan inrymmer också ett folkbibliotek.

Parkens förskola bedriver verksamhet för barn i åldern 1–5 år i traditionella förskolelokaler i Köpingebro tätort.

En områdesrektor som är direkt underställd förvaltningschefen har det övergripande ansvaret för verksamheten i området. För vart och ett av de två skolområdena, Löderup-Glemminge och Köpingebro, finns en enhetsrektor som ansvarar för den dagliga verksamheten. En enhetsrektor ansvarar för förskoleverksamheten i området.

Genomförandet av inspektionen i Löderup-Glemminge-Köpingebro

Skolverket sände den 11 november 2003 skriftlig information till kommunen om att verksamheten skulle inspekteras och om inspektionens syfte och genomförande. Inspektörsteamet med ansvar för inspektionen i rektorsområdet Löderup-Glemminge-Köpingebro har bestått av undervisningsrådet Anita Lindholm och experten Björn Norrhäll. Besök i Löderup-Glemminge-Köpingebro inleddes den 23 mars 2004 och avslutades den 26 mars 2004.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna. Skolverket följer därefter upp eventuella krav på åtgärder som riktas till huvudmannen och vilka effekter i övrigt som utbildningsinspektionen leder till. Tidpunkter för uppföljningen framgår av Skolverkets beslut.

Underlag

Underlaget till denna rapport består av dels dokument från kommunen och Löderup-Glemminge-Köpingebro, dels den information som samlats in vid

observationer, intervjuer och samtal under besöket. Rapporten grundar sig också på annan information om kommunen och skolan som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat sätt.

Formella intervjuer med skolledning, representanter för elever föräldrar och personal har genomförts i såväl Glemminge skola som i skolorna i Löderup och Köpingebro.

I Parkens förskola genomfördes formella intervjuer med företrädare för personalen, skolledningen och representanter för föräldrarna.

Under inspektionen besöktes samtliga klasser som bedrev verksamhet under de dagar som inspektionen genomfördes.

Bedömning

1. Normer och värden

Enligt skollagen skall utbildningen för barn och ungdom främja deras utveckling till ansvarskännande människor och samhällsmedlemmar. I läroplanerna framhålls att barnen och eleverna skall utveckla förståelse och respekt för alla människors lika värde. Skolan skall sträva efter att vara en levande social gemenskap som ger trygghet. Eleverna skall också utveckla sin förmåga att göra och uttrycka medvetna etiska ställningstaganden. Eleverna skall kunna ta ett allt större ansvar för det egna arbetet och för miljön.

Inom detta granskningsområde behandlas resultaten av arbetet för att främja vårt samhälles demokratiska värderingar och för att utveckla normer och värden enligt läroplanernas mål.

I Glemminge skola anser de intervjuade lärarna att skolan bedriver ett bra värdegrundsarbete. Lärarna säger att man talat sig samman för att ha en enhetlig värdegrund, så att alla elever kan gå till vem de vill. Nästan alla elever känner lust att lära enligt lärarna. Föräldrarna har också deltagit i värdegrundsdiskussionerna. De intervjuade föräldrarna anser att deras barn känner sig trygga och att de trivs i skolan.

Eleverna anser att Glemminge är en bra skola och att de vuxna lyssnar på vad de har att säga. Om det uppstår konflikter kan man få hjälpa av de vuxna för att hantera situationen. På rasterna är de vuxna ute och de ser vad som händer, så man känner sig inte rädd. Eleverna säger också att de känner sig glada när de går till skolan.

Eleverna i Löderups skola tycker att det mesta är bra men att det kan förekomma bråk på rasterna. I klasserna har man talat om hur man skall vara mot varandra. Skolan har ett system med fadderverksamhet som dock inte fungerar fullt ut.

Enligt föräldrarna är deras barn öppna mot vuxna och trivs i skolan. Föräldrarna känner varandra och en del av föräldrarna har haft samma lärare som barnen nu har, vilket kan kännas tryggt.

I Köpingebro skola anser de intervjuade eleverna att det är lärarna som fattar de flesta besluten. Det är lärarna som bestämmer vad som skall göras på lektioner-

na. Någon anser också att lärarna inte lyssnar på dem. Eleverna har en planeringsbok men anser ändå att det är lärarna som bestämmer vad som skall göras.

Vid lektionsbesök i klass 3 arbetar man med relationsövningar och normer och värden. Läraren ger eleverna ett påstående som de var och en får ta ställning till. Ett exempel är: "Det är tufft att inte gråta!" De elever som håller med byter plats. Sedan följer en diskussion om vad som menas och varför man tycker som man gör. På nyss nämnda påstående bytte ingen plats.

Eleverna i förskoleklassen är medvetna om vilka regler som gäller och berättar för de vuxna om någon bryter mot dem.

Föräldrarna menar att eleverna känner sig trygga på skolan men att de inte tycker att allt är roligt. Barnen är intresserade av att lära och söker själva kunskap hemma. Föräldrarna är nöjda med det sociala klimatet på skolan. De har varit med i processen kring skolans mobbningsplan. De har också varit engagerade i skolans hälsoprojekt. Föräldrarna hjälper aktivt till i skolan vilket ger eleverna respekt för skolans miljö.

I Parkens förskola visar barnen omtanke om varandra vilket bland annat syns genom hur de behandlar ett barn med Downs syndrom.

Föräldrarna menade att barnen lär sig visa hänsyn i och med att de är organiserade i syskongrupper där de äldre tar hänsyn till de yngre. Barnen är snälla mot varandra och lär sig vänta på sin tur. De menar också att barnen har roligt och lust att lära för att personalen har roligt och trivs tillsammans.

Sammanfattningsvis har alla enheterna mål för arbetet med normer och värden i sina lokala arbetsplaner och andra handlingsprogram. Inspektörsteamet bedömer att detta också har fått genomslag i den dagliga verksamheten i skolan och förskolan.

2. Kunskaper

Utbildningen skall ge kunskaper i vid mening, såväl fakta och förståelse som färdigheter och förmåga att exempelvis utvärdera sitt eget lärande och att arbeta självständigt. Skolan skall sträva efter att varje elev tillägnar sig kunskaper inom utbildningens ämnesområden och kurser men även utvecklar en tillit till sin egen förmåga och en nyfikenhet och lust att lära. Målen för lärandet anges närmare i de nationella läroplanerna och i kursplanerna.

Inom detta område granskas resultaten av det pedagogiska arbetet.

I Glemminge skola har lärarna talat om vilka mål som gäller i läroplanen men tror inte att eleverna känner till dem. Däremot har de individuella mål som de känner till. Målen är gjorda tillsammans med lärarna i Löderups skola för att skapa sammanhållning. Eleverna håller med om att de har individuella mål som de känner till. De har mål för hela terminen. Föräldrarna har sett målen och dessa kommuniceras vid utvecklingssamtalen.

Eleverna i Löderups skola känner till att det finns mål i läroplanen men det är de egna individuella målen som man talar om vid utvecklingssamtalen. Några elever tycker inte att de får arbeta på olika sätt men ibland ser de film. I vissa klasser har man idrott i pojkgrupper respektive flickgrupper. Eleverna anser att

de behandlas jämlikt och får lika många frågor och får höras lika mycket under lektionerna.

Lärarna har huvudsakligen koncentrerat sin information omkring mål och kunskapskrav till ämnena svenska, engelska och matematik.

År 2003 gick 41 elever i skolår 5 Löderups skola.

	Svenska	Matematik	Engelska
Når målen	36	38	36
Når inte målen	5	3	5

I svenska nådde 89 procent av eleverna målen, i matematik nådde 92 procent mål och i engelska nådde 89 procent målen.

Ju äldre eleverna blir desto större ansvar menar lärarna att eleverna tar för sitt arbete.

De intervjuade föräldrarna ansåg inte att de hade tillräckliga kunskaper om helheten och de långsiktiga målen för utbildningen. Däremot kände de till de kortsiktiga individuella målen för barnen.

Lärarna i Köpingebro skola menar att de inte talat om kursplanerna med eleverna. Det är mer kortsiktiga mål som man talar om. Barnen har med något undantag en realistisk bild av sin förmåga och sina möjligheter.

År 2003 gick 51 elever i skolår 5 i Köpingebro skola. Dessa hade följande resultat på de nationella proven:

	Svenska	Matematik	Engelska
Når målen	39	43	45
Når inte målen	12	8	6

76 procent nådde målen i svenska, vilket är något lägre än genomsnittet för riket. 84 procent nådde målen i matematik och 88 procent nådde målen i engelska.

För både Köpingebro skola och Löderups skola gäller att åtgärdsprogram finns upprättade och att stödåtgärder hade vidtagits för samtliga elever som inte bedömdes nå målen.

Föräldrarna menade att barnen i Parkens förskola vistas i en miljö som inbjuder till lärande. "En dag kommer de hem och kan skriva och räkna" och föräldrarna vet inte hur det gått till. Barnen får gruppträning och har lätt att ta kontakter.

Personalen menar att de uppmuntrar de barn som vill lära sig läsa eller skriva men arbetar inte systematiskt med det.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörsteamet att eleverna vid de inspekterade enheterna har en god bild av målen för verksamheten. Systemet med planeringsböcker, som används i samtliga skolor, bidrar sannolikt till att tydliggöra de kortsiktiga målen för eleverna och stimulerar också elevernas aktiva deltagande i planering och utvärdering av verksamheten.

För Köpingebro och Löderups skola förefaller målen för de tre ämnen som ingår i de nationella proven stå i fokus. En alltför ensidig inriktning mot dessa ämnen kan innebära en risk för att helhetssynen på utbildningsresultaten minskar.

3. Arbetsmiljö och delaktighet

Enligt skollagen skall verksamheten i skolan vara utformad i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar. Var och en som verkar där skall främja aktning för varje människas egenvärde, respekt för vår gemensamma miljö samt jämställdhet mellan könen. Särskilt skall den som verkar inom skolan aktivt motverka alla former av kränkande behandling. All personal skall samverka med elever och föräldrar i arbetet för att forma en god miljö – fysiskt och psykosocialt - för utveckling och lärande.

Granskningen gäller hur man i verksamheten arbetar för en god miljö och för att förebygga kränkningar och ge möjlighet till delaktighet och samverkan.

Områdets plan mot kränkande behandling reviderades hösten 2003. Planen innefattar riktlinjer och handlingsprogram mot mobbning och kränkande särbehandling. Samtliga enheter på området bedriver ett medvetet arbete med hälsofrågor. Eleverna kan varva teori med rörelse om de vill under dagen i den fina utemiljö som finns i alla verksamheter.

I Glemminge skola kan eleverna argumentera för sina åsikter. De känner sig trygga. Man har arbetat med begreppen respekt och trygghet. Planeringsboken ger delaktighet i uppläggnings av undervisningen, anser lärarna.

Samverkan sker med föräldrarna genom föräldramöten, öppet hus och spontana besök i klasserna. Lärarna vill gärna ha föräldrarna på besök i verksamheten före utvecklingssamtalen.

Förskoleklassen har utvecklingssamtal en gång per termin. Som underlag används bland annat barnens portfolio.

Varje dag har eleverna fruktstund som en del i skolans hälsomål. Eleverna har daglig fysisk aktivitet, antingen i skolans så kallad "djungelbana" eller någon annan form av motorisk aktivitet. Avslappning och massage ingår i vissa klasser.

Klassråd och elevråd finns och regler finns, enligt eleverna, för att man inte skall skada sig. Reglerna har dramatiserats för att man skall veta hur man skall vara. Reglerna är bestämda av läraren men de är bra, tycker eleverna. Ingen blir mobbad på skolan, säger eleverna. Förutom utvecklingssamtal och föräldramöten finns samverkansråd som sammanträder två gånger per termin. Rådet är referensgrupp till rektorn. Föräldrarna känner till skolans handlingsplan mot kränkande behandling. De har också haft tillfälle att lämna synpunkter på den.

Eleverna har mål och veckoplanering. De som inte klarar en veckas planering får istället endagsplanering. Risken med planeringen är, enligt föräldrar, att det kan bli stressande.

Inspektörerna bedömer att arbetet med arbetsmiljö och samverkan med föräldrar och elever är av god kvalitet.

Löderups skola har en hockeyrink på skolgården. Rinken är finansierad av medel från ungdomsfullmäktige, som elever på skolan är representerade i. Den var ett önskemål från skolans elever. Skolan har en fin utemiljö med bollplaner, klätterställningar och närhet till gång- och cykelvägar.

Klassråd, elevråd och matråd finns. Klassråd hålls bara innan det skall vara elevråd. Eleverna har inte varit med och skapat reglerna som gäller. De anser inte att det finns några direkta regler. ”Reglerna tas bara fram om man bryter mot dem”, säger en elev. Det finns elever som man vänder ryggen till och det kan förekomma mobbning men de vuxna märker det inte, menar en elev. Det händer på skolgården och de som går skolår 6 har ett eget mysrum och där finns ingen vuxen.

Eleverna är generellt nöjda med sina lärare men uttrycker att de är oroliga över en lärare som har ett förhållningssätt som inte andra lärare har. Eleverna upplever läraren som skrämmande eller hotfull.

Skolan har hälsomål med promenad varje dag då det inte varit idrottslektion. I hem- och konsumentkunskapen talar man om hälsa, säger eleverna.

Skolbarnsomsorgen har tillsammans med barnen tagit fram regler som gäller för deras verksamhet.

Föräldrarna menar att de inte får särskilt mycket information från skolan. Öster Glöd, tryckt informationsblad för området, och veckobrev eller månadsbrev från lärarna får de. Samrådsmöte hålls två gånger per termin där minnesanteckningar förs, dock inget formellt protokoll. De skulle vilja ha information om vad som skall hända framöver. Bland annat anser föräldrarna att det var knapphändig information när eleverna skulle välja språk till skolår 6. Föräldrarna hade velat veta vad det innebär om man till exempel väljer engelska eller svenska i stället för ett nytt språk.

Målen för normer och värden har varit uppe i samverkansrådet. Föräldrarna känner inte till att det förekommer någon mobbning utan menar att det är ett tätt socialt nätverk, och att detta bidrar till ett gott socialt klimat på skolan. Föräldrarna hjälper till i skolan med till exempel rabatter och de har byggt en paviljong till skolgården. Att det är aktiva föräldrar, menar de, bidrar till att barnen visar respekt för sin miljö.

Inspektörerna bedömer att arbetet med arbetsmiljö och samverkan med föräldrar och elever är av tillfredsställande kvalitet. Dock bör skolan uppmärksamma att föräldrarna inte är nöjda med alla delar av informationen från skolan och att elevintervjuerna visar att arbetet mot mobbning inte är helt tillfredsställande.

Köpingebro skola har vid inspektionstillfället en elevutställning om hälsa i en glasmonter i en korridor. I skolans hälsoprojekt ingår att räkna kalorier, ha fysisk träning och bli medveten om kost. En folktandvårdsbuss kommer till skolan en gång per år så att eleverna kan få sin tandvård där istället för att åka iväg. En hälsoslinga finns runt skolan för elevernas dagliga träning. I anslutning till skolan ligger en tennisbana som är sponsrad av Danisco som är granne med skolan. Eleverna är ute och springer varje dag men det får de inte göra på lektionstid i vissa klasser. Några elever menar att de får gå ut om de är trötta. Eleverna har frukt med sig att äta under dagen.

Vid ett lektionsbesök i klass 4 har man klassråd. Eleverna utser en ordförande, en sekreterare och två justeringsmän. Alla elever skall någon gång pröva alla roller. Bland annat skall man den här dagen välja grenar för en friluftsdag och tema för en bildlektion.

”Det finns de som blir mobbade men vi talar om det i klassen hur man skall vara mot varandra”, säger eleverna. De menar att de känner sig trygga.

Elevråd finns. Som exempel på vad de varit med att påverka nämner eleverna att de velat ha en hinderbana men istället fått stubbar, som inte är någon utmaning för annat än de små barnen. Det finns inget elevskyddsombud på skolan.

De intervjuade lärarna menar att de lyssnar på eleverna om dessa kommer med förslag och de tar elevernas förslag på allvar.

I Parkens förskola sker samverkan med föräldrarna bland annat genom föräldramöte varje höst, grillkvällar och öppet hus men också via utvecklingssamtal en till två gånger per år. De intervjuade föräldrarna vill gärna ha mer föräldrakontakter och samtal. De tycker inte att det varit så mycket – även om meningarna går isär. Någon vill ha mer inblick i verksamheten. Det finns ingen föräldraförening men en mamma skulle ta initiativet att kanske få igång en. En mamma tog egna initiativ till kontakter och blev alltid väl mottagen av personalen. Planeringschema sitter på dörren men ingen information går hem via veckobrev eller liknande. Förskolan har en bra och uppdaterad hemsida.

Personalen och föräldrarna ses i stort sett dagligen via tamburkontakter. Personalen skulle se det positivt om det fanns en föräldraförening.

Samverkan sker mellan barnen som är 1-3 år och dem som är 3-5 år. Aktiviteter ordnas som skall passa för åldrarna. Detta sker två gånger per vecka.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörsteamet att alla verksamheterna i området har en bra fysisk miljö. För alla verksamheterna gäller också att de har tillgång till en mycket bra utemiljö med stora ytor och utrustning som stimulerar till utevistelse och därmed till fysiska aktiviteter och daglig rörelse.

De inspekterade enheterna bedriver ett medvetet arbete med hälsofrågor. Områdets satsning på hälsa får tydliga genomslag i hela verksamheten.

Resultaten av intervjuerna med barn och föräldrar på Löderups skola bör enligt inspektörsteamets uppfattning föranleda en översyn av hur handlingsplanen mot mobbning och kränkande särbehandling tillämpas i praktiken.

4. Pedagogisk verksamhet och undervisning

Arbetet för att nå de nationella målen för utveckling och lärande skall främst utformas av eleverna och personalen. Skolan skall samverka med hemmen. Läroplanerna, andra statliga förordningar och kursplanerna ger riktlinjer för arbetet. Det finns bestämmelser om timplaner och ämnes- och kursstruktur, riktlinjer för stödinsatser, för betygssättning och utvecklingssamtal, för utbildning på arbetsplatser, en garanterad undervisningstid etc. Målen i kursplanerna ger dessutom vägledning för arbetssätten genom att beskriva vilka kunskaper, färdigheter och övrig utveckling barnen och ungdomarna skall nå.

Granskningen riktas mot hur man arbetar för att nå målen och hur man anpassar arbetet till olika behov.

Inom rektorsrådet finns ingen särskild undervisningsgrupp eller elever med anpassad studiegång enligt rektorerna. För svenska som andra språk finns särskild lärare. Inget studiestöd på modersmålet ges. Alla elever som har stöd har också åtgärdsprogram, inte bara de som har problem med kunskapsmålen.

I Glemminge skola har man utarbetat sin arbetsplan tillsammans med Löderups skola. Man har valt att organisera klasserna åldershomogent. Tema har man i s.k. faddergrupper. Teman har till exempel varit vatten, trafik, påsk och jul.

Klasserna är små och de elever som behöver stöd får detta inom klassen av sin lärare. Enligt eleverna är utvecklingssamtalen bra men det är mest läraren som pratar.

I Löderups skola arbetar man lite olika i olika klasser. Skolan förefaller sakna en gemensam pedagogisk grundsyn. Temaarbete med elever i blandade åldrar förekommer liksom åldershomogen klassundervisning. I de lägre åldrarna har man mer tvärgrupper, enligt de intervjuade lärarna. Datorer finns i alla klassrum och eleverna använder dem när de till exempel letar fakta och bilder till sina temaarbeten.

I klass tre gick läraren runt och hjälpte eleverna, som arbetade koncentrerat vid inspektionens lektionsbesök.

I klass fem hade eleverna egen planering. De hade själva skapat sitt schema för veckan. Eleverna arbetade medvetet med sitt veckopensum inom olika ämnen. På fredagar utvärderade man veckans arbete. Eleverna var placerade i grupper vid bord.

I klass 1 hade eleverna odlat gräs, som de mätte. Man räknade sedan tillsammans ut hur mycket gräset vuxit under en vecka. Eleverna satt i ring på golvet men var annars placerade i bänkar, som var riktade framåt två och två tillsammans. Påfallande många pojkar gjorde sin stämma hörd. Endast vid ett tillfälle var det en flicka som fick en fråga. Efter ett samtal om katter under samlingen fick eleverna mallar på katter som de skulle klippa efter för att göra prydnader till riset.

I klass 2 satt en del av klassen – fem elever – runt ett bord och läste. Det var mycket varierande nivå på elevernas läsutveckling.

I klass 6A och 6B hade flickorna idrott och hälsa samtidigt som pojkarna hade nutidsfrågor tillsammans. Eleverna var placerade i grupper vid bord. Ett par av

grupperna var rena pojk- respektive flickgrupper medan andra hade föredragit blandade grupper i 6A.

Elevvården fungerar bra redan från skolår 1. Klassläraren anmäler eventuella problem till elevvårdsteamet och talar med föräldrarna vid behov. Det kallas till elevvårdskonferens som leds av enhetsrektorn. Föräldrarna är alltid med och protokoll upprättas. Åtgärdsprogram skrivs för elever i behov av stöd. En förälder berättade att hennes son fick ett åtgärdsprogram upprättat direkt när han behövde stöd.

Personalen tycker att det är viktigt att tidigt hitta elever med problem. Talpedagog och speciallärare finns att tillgå även om fler resurser säkert skulle vara bra. Specialläraren arbetar antingen genom att hjälpa eleverna i klassen eller i en liten grupp utanför klassrummet. Olika pedagogiska modeller prövas för att tillfredsställa alla. Kunskapsutvecklingen följs genom till exempel läs- och skrivprov och med hjälp av läsutvecklingschema.

Föräldrarna menar att flickor och pojkar inte behandlas lika. Pojkarna tar stort utrymme och det är stor övervikt för kvinnor bland personalen. I skolbarnsomsorgen finns enbart kvinnor.

Föräldrarna har haft samma lärare under sin skoltid som nu deras barn har. På frågan om de tycker att det är stor skillnad i undervisningen jämfört med då svarar de att vissa saker är förändrade men övervägande är sig likt – det har inte hänt så mycket.

Hem- och konsumentkunskap bedrivs av klasslärarna och i skolans lokaler. Fritidshemmets lokaler utnyttjas till exempel för ämnet.

Inspektörsteamet bedömer att skolans arbete med att hjälpa elever i behov av stöd har en god kvalitet. Arbetsformer och arbetssätt är varierande.

Eleverna i skolår 5 i Köpingebro skola har hem- och konsumentkunskap i Norreport skola i Ystad. Även lärare i ämnet kommer därifrån.

Stöd ges tidigt till elever med motoriska svårigheter. I skolår 1-3 får de finmotorisk träning 50 minuter per vecka i textilkunskapssalen och av läraren i textilkunskap. Från skolår 4 får de grovmotorisk träning av läraren i idrott. Skolan har fått en hockeyrink av ungdomsfullmäktige.

Elever som intervjuades menade att matematiken i skolår 3 är för lätt. De tyckte inte att de lärde sig så mycket. På provräkningen är det bara de sista talen som är intressanta, menade några elever. De undrar varför alla måste ha samma matematikbok, när man kan så olika mycket. ”Alla måste väl få lära sig nytt. Annars blir det inte roligt”. Eleverna menar att de känner till att det finns mål i läroplanen. De anser att de är bra på att arbeta själva men tycker att det är roligast att arbeta i grupp.

Eleverna anser att pojkar och flickor behandlas lika. I vissa klasser har man ”tjejsnack”. Både pojkar och flickor sparkar boll.

Vid elevintervjuerna berättar eleverna att de arbetar på olika sätt. Någon elev menar att de inte får arbeta i datasalen och inte heller gå in och söka fakta via Internet. Läraren tycker att det tar för mycket tid. Behöver de använda Internet får de göra det hemma. Datorn används som skrivmaskin i arbetet. En annan

elev berättar i informellt samtal att deras klass ofta arbetar i datasalen och att de också får gå dit själva när de arbetar till exempel med teman.

När eleverna skall ta fram det bästa med skolan nämner de hemkunskap, rast, slöjd, idrott och lärarna. Inte minst Hem- och konsumentkunskapsundervisningen, som bedrivs på Norreportskolan, upplevs som mycket positiv.

Lärarna menar att de talar om stadier av gammal vana. Det är ett medvetet val att ha åldershomogena klasser.

I förskoleklassen arbetar man med "läsvägen" 30 minuter tre gånger per vecka tillsammans med skolår 1. De läser i biblioteket.

Ett projekt som man håller på med är "Att läsa bär frukt". Det är bland annat dramatisering av sagor och läsning av skönlitteratur. Man läser varje dag, har boksånger, tipsrunda i skogen med bokfrågor och bokens dag.

Lärarna medger att de inte låter eleverna arbeta så mycket vid datorerna. Under skolår 2 tar eleverna datakörkort. De söker också via "8 sidor" på nätet. Den tidskriften är lagom svår för dem. Språket är för svårt på Internet, anser lärarna.

Föräldrarna berättar att utvecklingssamtalen ser lite olika ut från gång till gång. Under skolår 6 får eleverna själva förbereda samtalen. Någon elev hade skrivit ner två A4 sidor i förväg. Läraren lägger upp samtalen.

Föräldrarna var engagerade i skolans hälsoprojekt genom "Absolut förälder" som tar krafttag mot droger. 80 procent var närvarande i en utbildning för föräldrar.

Inget barn har modersmålsundervisning men det finns barn med talsvårigheter som får hjälp av logoped.

Förskolorna skall vara med i arbetet kring individuella utvecklingsplaner. I augusti kommer personalen att sätta igång detta arbete.

Det finns två manliga barnskötare och förskollärare i Parkens förskola och en i Tornvillan som är en annan förskola i området.

Barnen har pärmar som man samlar deras teckningar i och som visar deras utveckling. I pärmarna finns också foton på barnen.

Vid besöket samlades alla i stora hallen där musik och teater framfördes. Barnen var mycket engagerade, sjöng med i sånger och gjorde rörelser som Mama Mu och Kråkan Krax ledde. Både manlig och kvinnlig skådespelare framträdde – båda är personal på förskolan.

Varje lärare har sina ansvarsbarn som de inskolat och som de sedan har utvecklingssamtalen med. Som underlag till samtalen har de en frågemall. Lärarna menar att de ser mer till målen för sin verksamhet i läroplanen än till kommunens skolplan. De utvärderar varje termin.

Barn med behov av stöd får detta av till exempel en psykolog. Lärarna får handledning för detta arbete om behov finns.

Inspektörerna bedömer att den pedagogiska verksamheten är ändamålsenlig. Åtgärdsprogram upprättas för elever med stödbehov. Arbetssäten är varierande och flera goda exempel på ämnesövergripande undervisning noterades.

Sammanfattningsvis konstaterar inspektörsteamet att man på de inspekterade skolorna konsekvent använder stadietbegreppet. Inspektörsteamet fick också uppfattningen att verksamheten planeras i stadier. Att utveckla en mer sammanhållen syn på utbildningen och utbildningsresultat är ett utvecklingsområde för samtliga skolor.

Köpingebro skolas elever ser mycket positivt på att få sin undervisning i hem- och konsumentkunskap på Norreportskolan där de skall gå skolår 7-9. Inspektörerna bedömer detta som ett steg i samverkan och som en kvalitetssatsning på ämnet som sådant.

5. Styrning, ledning och kvalitetsarbete

Kommunerna har ett övergripande ansvar för förskoleverksamheten, skolbarnsomsorgen och skolan på lokal nivå. Kommunerna är också huvudmän för de flesta verksamheterna. Läroplanerna lägger tydliga ansvarsområden på rektor och personal för skolornas inre organisation och arbete. Sammantaget har dessa skyldighet att se till att rätten till utbildning och till att nå nationella mål tillgodoses.

Frågor som behandlas vid inspektionen är exempelvis om verksamheten har en ledning enligt de nationella bestämmelserna, hur denna fungerar i praktiken och om det finns system för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen samt värna enskildas rättsäkerhet.

Området leds av en områdesrektor och tre enhetsrektorer. En för Glemminge skola och Löderups skola, en för Köpingebro skola och en för förskoleverksamheten i området.

Inom rektorsområdet har gjorts en viss vidaredelegation från områdesrektorn till enhetsrektorer. Delegationen är rapporterad till förvaltningschefen. Ingen delegation har gjorts till annan person från enhetsrektorn.

Alla rektorer inom området har genomgått den statliga rektorsutbildningen.

Inspektörsteamet kunde konstatera att det råder en viss begreppsförvirring då det gäller skolornas måldokument. För varje enhet finns en så kallad verksamhetsplan som skolorna i viss utsträckning betraktar som sin lokala arbetsplan. Verksamhetsplanerna uppfyller dock inte de krav man kan ställa på en lokal arbetsplan. Planen är exempelvis inte utarbetad tillsammans med eleverna och deras föräldrar. Som ett tillägg till verksamhetsplanen har sedan varje enhet utarbetat lokala handlingsplaner och kursplaner. Rektorn betonar att man för närvarande är inne i en process med detta arbete.

På samtliga skolor anser lärarna att enhetsrektorer är synliga i verksamheten och att de känner verksamheten och eleverna. Trots det vill flera av de intervjuade lärarna se mer av sina rektorer ute i verksamheten.

De intervjuade lärarna uttalar också förtroende för sina enhetsrektorer och är i stort sett nöjda med hur de utövar sitt ledarskap.

Personalen i Parkens förskola menar att rektorn är ute på förskolan cirka en gång per vecka men man når henne lätt per telefon. De klarar sig bra själva.

Under intervjuerna med elever och föräldrar framkommer en viss osäkerhet då det gäller ansvarsfördelningen mellan områdesrektorn och de tre enhetsrektorerna.

Rektorsområdets kvalitetsredovisning för år 2003 bygger på ett underlag från samtliga inspekterade enheter. Den innehåller bland annat beskrivningar av verksamhetsidé, framgångsfaktorer, mål, aktiviteter, uppföljning, utvärdering och organisation. För varje enhet tas viktiga händelser under året upp. Prioriterade mål, metoder för att nå resultat, bedömning av måluppfyllelse, analys och åtgärder för bättre måluppfyllelse.

Personalen på de inspekterade enheterna har varit delaktiga i utarbetandet av kvalitetsredovisningen.

Sammanfattningsvis anser inspektörsteamet att områdets kvalitetsredovisning håller en mycket god kvalitet.

Områdets organisation med områdesrektor och enhetsrektorer medför en viss otydlighet då det gäller styrning och ledning. Enligt kommunens delegationsordning är områdesrektorn ansvarig för i stort sett all verksamhet i området medan personal, elever och föräldrar uppfattar enhetsrektorerna som den ansvariga ledaren.

Det är inspektörernas uppfattning att skolornas lokala handlingsplaner lever ett eget liv vid sidan av verksamhetsplanerna och det inte finns någon tydlig koppling mellan verksamhetsplanerna och skolornas lokala handlingsplaner. Inspektörerna vill påpeka att en arbetsplan skall vara utarbetad i samverkan med företrädare för eleverna och deras vårdnadshavare.

6. Tillgång till omsorg, pedagogisk verksamhet och utbildning

Lika tillgång till utbildning, oberoende av kön, geografisk hemvist samt sociala och ekonomiska förhållanden, är en grundprincip för det offentliga skolväsendet. Barn- och ungdomsutbildningen omfattar förskoleklassen, grundskolan, den obligatoriska särskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan. Det skall finnas lika möjligheter till utbildning för barn och ungdomar med olika funktionsnedsättningar och möjligheter till utbildning i särskilda utbildningsformer. Inom skolformerna skall det också finnas olika möjligheter för eleverna att individuellt göra val av ämnen, program, inriktningar och kurser. En skola kan, enligt skollagen, profilera sig för att tillgodose olika elevers behov eller öka elevernas motivation för lärande.

Granskningen gäller om det finns tillgång till utbildning i den omfattning och med den valfrihet som anges i de statliga bestämmelserna. Även informationen om möjligheter till olika val av fördjupning, kurser, skolor och utbildningsvägar behandlas.

I Glemminge skola går inga elever med fysiska funktionshinder. Skolan är inte anpassad till deras problem. De måste gå på Löderups skola.

Eleverna har ofta lång resväg till skolan. Några får åka 45 minuter, inte för att det är så långt utan för att de lämnas av sist. Det kan bli långa dagar för de yngre barnen. Några av de intervjuade föräldrarna kör själva sina barn för att undvika de långa resorna. Föräldrarna och eleverna anser också att skolbussarna kör mycket fort och att det ibland inte finns sittplats till alla barn.

Även elever och föräldrar i Löderups skola framhåller den långa tid resorna till skolan tar för vissa elever samt hur osäkert det är när bussarna kör snabbt och det inte finns sittplats för alla.

Elevernas och föräldrarnas oro beträffande säkerheten i skolskjutsverksamheten bör tas på allvar. Inspektörerna vill uppmärksamma styrelsen för skolan på att de som anordnar skolskjutsning också följer de föreskrifter som finns för denna verksamhet. Frågor gällande trafiksäkerhet faller dock inte inom ramen för denna inspektörsrapport.

Köpingebro skola är anpassad för elever med fysiska funktionshinder. Vid alla dörrar finns dörröppnare för muskelsvaga elever.

Parkens förskola är anpassad till barn med fysiska funktionshinder. Det finns ingen kö till förskolorna men man kan inte alltid få sitt förstahandsalternativ. Beredskap finns för ett ökat barnantal. Tre timmar på förmiddagarna eller eftermiddagarna erbjuds verksamhet för föräldraledigas barn och arbetslösa föräldrars barn.

Det är 25-27 barn per barngrupp men har tidigare varit ännu fler. Det är 3,25 till 4,0 personal per grupp. Som mest kan det vara ca 20 barn samtidigt. Föräldrarnas val styr barngruppernas sammansättning.

Det finns barn med funktionshinder i förskolorna. Dessa barn har assistenter. BVC eller BUP bedriver uppsökande verksamhet för att informera föräldrarna om barnets rätt till förskoleplats med förtur.

Det hade inte varit svårt att få förskoleplats enligt föräldrarna. Det tog cirka en månad. Föräldrarna tycker dock att barngrupperna är för stora på grund av "tretimmarsbarnen".

Personalen anger att information går ut via hemsidan, anslag på tavla i tamburen och informationsbladet "Öster Glöd". Inget veckobrev skrivs.

Sammanfattningsvis har inspektörsteamet funnit att plats i förskola erbjuds i den omfattning som krävs.

7. Resurser

Huvudmannen och skolans ledning beslutar hur och med vilka resurser utbildningen skall genomföras för att de lärande skall nå de nationella målen för utbildningen. I skollagen finns dock bestämmelser om några viktiga förutsättningar för att säkra kvaliteten i utbildningen. Dessa avser främst krav på personalens kompetens, tillgång till ändamålsenliga lokaler, läromedel och annan utrustning som behövs för en tidsenlig utbildning. Även principerna för resursfördelningen aktualiseras vid inspektionen.

En fördelning av resurserna görs genom elevpeng och barnpeng vilket ger den ekonomiska ramen för verksamheterna. Lärarna har en viss summa per elev och läsar till sin disposition. Detta skall täcka läromedel, förbrukning och resor.

De elever som vill äta frukost i områdets skolor kan göra detta till en kostnad av 7 kr.

I Glemminge har lärarna fått kompetensutveckling utifrån sina önskemål. De har bland annat haft läs- och skrivutveckling, matematik, ITIS och pedagogiska diskussioner. De intervjuade lärarna är nöjda med sin kompetensutveckling.

Det finns bra datorer, som man får använda när planeringen är klar. Maten är bra men det kan vara stressigt att äta de dagar man skall med bussen och har mycket kläder att ta på.

Föräldrarna menar att det nu är stökigare på fritidshemmet. De tycker att det blivit mer förvaring på grund av indragna resurser.

Eleverna betalar 600 kr till en studieresa i slutet av maj. Denna resa har lärare och föräldrar tillsammans tagit initiativ till. Resan genomförs under skoltid. Eftersom resan planerats att ingå som en del av undervisningen och genomförs under skoltid är det inte tillåtet att ta ut en avgift för detta enligt inspektörernas bedömning.

Löderups skola har tillsammans med Glemminge en speciallärare. Läraren är mest på Löderups skola. Skolan har stora klassrum men inte så många grupp- rum. Skolan saknar behörig lärare i trä- och metallslöjd samt i hem- och konsumentkunskap. I fritidshemmet finns 45 barn och dessutom förskolans 4-5 åringar (10 stycken). De har tre rum, pentry, kök och mysrum. Det finns fyra medarbetare och två avdelningar.

Biblioteket som ligger i skolans huvudbyggnad är en resurs för undervisningen och utnyttjas för till exempel läsning i klasserna. Den stora idrottshallen är en tillgång, enligt eleverna. Alla är överens om att utemiljön runt skolan är fin.

Läraren har fått kompetensutveckling utifrån sina önskemål. De har bland annat haft läs- och skrivutveckling, portfolio, ITIS, arbetslagsutbildning och pedagogiska diskussioner. De intervjuade lärarna är nöjda.

Såväl Glemminge som Löderups skola är sk partnerskolor till lärarutbildningen i Malmö.

I Köpingebro skola finns cirka 100 barn i skolbarnsomsorgen. Dessa är fördelade på två ställen med cirka 50 barn på varje. Skolan har två förskoleklasser med vardera cirka 18 barn.

I skolan ligger folkbiblioteket, som används flitigt av skolan. I anslutning till biblioteket ligger en datasal med åtta datorer med färglaserskrivare. Vissa klasser är ofta i datasalen.

Köpingebro och Löderups skola använder samma lärare i trä- och metallslöjd. Läraren är snickare men inte behörig lärare. Någon behörig lärare har enligt skolledningen inte kunnat rekryteras.

Skolan har en speciallärare för grundskolan och en specialpedagog med förskolläraryrkgrund.

I de flesta klassrum finns skolbänkar. Endast i något klassrum har man bord placerade för samverkan i grupper.

Köpingebro skola är partnerskola till lärarhögskolan i Malmö. I skolan går cirka 30 barn som tillhör Tomelilla kommun men väljer att gå i Ystad kommun.

Kommunala musikskolan kommer till skolan och har lektioner. Skolan har en stor idrottshall som också hyrs ut till idrottsföreningar.

Lärarna är nöjda med sin kompetensutveckling. Exempel som de ger är individuella utvecklingsplaner, portfolio och trevliga föredrag. De menar att de varit med i processen kring kvalitetsredovisningen.

Någon klass skall ha en klassresa. Föräldrarna berättar att skolan varit på konst-runda, detta kostade 100 kr som alla måste betala. Rektorn betonar dock, i skriftlig kommentar till inspektörsteamet, att detta är ett missförstånd. Konst-rundan arrangeras av kulturnämnden och är helt kostnadsfri.

En sak som upprörde vissa föräldrar var att eleverna som deltog i Cirkus Maxi-mi fick betala för det. De som kom för att se fick också betala. Cirkustältet var uppsatt på skolgården och det hela kändes som ett tvång. Eleverna tränade på skoltid. Skolan hade inte frågat föräldrarna i förväg.

Även i detta fall menar rektorn att det är ett missförstånd. Det är riktigt att de föräldrar som kom för att se cirkusföreställningen fick betala. Det var dock helt frivilligt att göra detta.

De intervjuade föräldrarna är i stort sett nöjda med lärarna. De tycker också att skolbarnsomsorgen fungerar bra nu.

På Parkens förskola har man inte genomfört någon gemensam kompetensutveckling under de senaste åren. Däremot har delar av personalgruppen fått daut utbildning och varit på föreläsning om hur man skall hantera stora barngrupper.

En timme per vecka är avsatt till hela arbetslagets planering. Varje arbetslag har skrivit sin arbetsplan. En kväll i månaden är det personalkonferens.

Förskolan har en mycket fin utemiljö med stor gräsplan och lekredskap. Den ligger i en park – därav namnet. Även inomhusmiljön är bra med stor lekhall och flera rum för varje avdelning. Vid inspektionen samlades alla i lekhallen för teateruppvisning.

Föräldrarna är måna om att förskolan skall få ha kvar kokerskan och att maten lagas på platsen. De ser detta som en mycket stor fördel.

Personalen tycker att barngrupperna är stora. Det kan bli ojämn belastning, eftersom man inte vet från början hur lång vistelsetid varje barn skall ha när barnet placeras i en grupp.

Det är brist på förskollärare. Man har haft svårigheter med att rekrytera utbildad personal då tjänster har varit vakanta.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörsteamet att skolorna har en bra standard vad gäller såväl IT, datorer och annan elektronisk utrustning som mer traditionella läromedel.

Att vistas i stora grupper på förskolan innebär många möten och relationer för barnen. Även om personalen i Parkens förskola idag har en positiv inställning till gruppernas storlek vill inspektörsteamet påtala, de genom forskning belagda, negativa konsekvenser stora barngrupper har för det enskilda barnet. Det är

viktigt att personalen på förskolorna är observanta på eventuella negativa konsekvenser och i så fall vidtar åtgärder för att förändra organisationen.

På Köpingebro skola har eleverna medverkat vid en konstrunda och i en teateraktivitet. Huruvida detta har varit/kommer att vara avgiftsbelagt framgår inte men det är viktigt att detta görs klart för föräldrarna. På Löderups skola har eleverna betalat avgift för att delta i en studieresa under skoltid. Inspektörsteamet bedömer att rektorsområdet därmed inte lever upp till kraven på en kostnadsfri utbildning.

På samtliga inspekterade enheter har de anställda varit nöjda med sin kompetensutveckling. En långsiktig plan för kompetensutveckling i området saknas dock.

Sammanfattande bedömning

Inspektörerna bedömer att verksamheterna i Löderup-Glemminge-Köpingebro övergripande är av god kvalitet och har en bra kvalitetsredovisning. Alla enheterna arbetar målinriktat med sitt värdegrundsarbete. Den fysiska miljön är av god kvalitet och särskilt vill inspektörerna i detta sammanhang framhålla utemiljön, som stimulerar till fysiska och hälsofrämjande aktiviteter. Enheterna bedriver ett medvetet hälsofrämjande arbete. Skolorna har en god standard på såväl elektroniska som mer traditionella läromedel.

Det finns dock behov av förbättringsinsatser inom följande områden:

- att i arbetet med t.ex. de individuella utvecklingsplanerna lyfta fram alla skolans ämnen och inte ensidigt fokusera på de tre ämnen som behandlas i de nationella proven i årskurs 5,
- att på Löderups skola se över hur handlingsplanen mot mobbning och kränkande behandling fungerar i praktiken,
- att på alla skolorna utveckla en mer sammanhållen syn på utbildningen och utbildningens resultat samt
- att för området utarbeta en långsiktig kompetensutvecklingsplan för personalen.

Det finns också sådana brister i verksamheten att författningarnas krav inte uppfylls. Bristerna inom nedan angivna områden skall snarast åtgärdas.

- Arbetsplanerna är inte utarbetade i samverkan med företrädare för eleverna och deras vårdnadshavare enligt grundskoleförordningens 2 kap 23 §.
- Organisationen med områdesrektor och enhetsrektor är oklar såväl med hänsyn till rektors beslutsrätt och åligganden enligt skolförfattningarna som med hänsyn till kommunens delegationsordning (2 kap. 2 § skollagen och avsnitt 2.8 Läroplan för det obligatoriska skolväsendet).

- Utbildningen är inte avgiftsfri (skollagen 4 kap. 4 §).

Datum	Ort
2004-05-28	Lund

Björn Norrhäll
Anita Lindholm